

OEPS

- Opiniërend
- Educatief
- Plantaardig
- Schriftuitleg

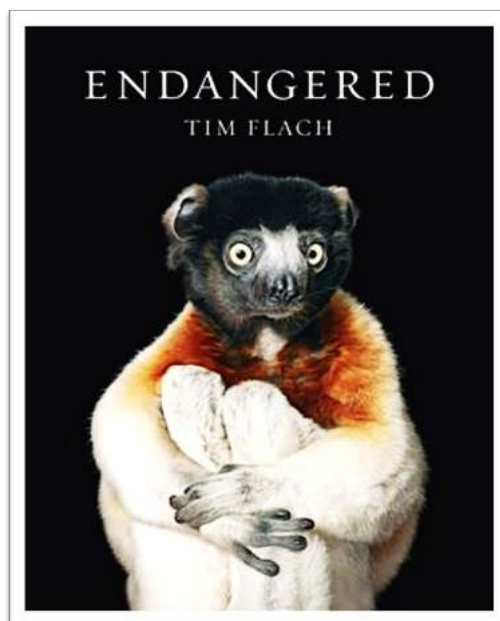
OEPS

- Open minded
- Evocatief
- Profetisch
- Schriftuitleg

DIEREN HEBBEN GEEN ZIEL!

zegt een christelijke vriend vol overtuiging als de zoveelste stalbrand ter sprake komt, “dus ja, het is wel naar voor hen maar wat merken ze ervan? Dat ze luid gillen is niet meer dan een impuls. Trouwens, het komt zo vaak per jaar voor, je kunt er niks aan doen. Het hoort er gewoon bij”. Zonder blikken of blozen deelt hij zijn ideeën: “Dieren een ziel? Haha, laat me niet lachen! Kijk, dieren zijn er voor de mens, hè. De meeste dieren hebben geen doel behalve te dienen als productiebron voor luxe accessoires (hij wijst naar zijn leren riem), voor kleding en schoeisel en natuurlijk voor voedsel.

In het Westen eten we eend, hert, kalkoen of kip, koe, konijn, lam, varken. In het Oosten? Aap, hond, kat, kikker en het liefst nog levend want dat smaakt het lekkerste. In het Zuiden? Cavia, insecten, kangoeroe, sprinkhaan, struisvogel. En in het Noorden eet men weer anders: zeehond schijnt heerlijk te zijn. Plus veel soorten vis, schaal-, schelp- en andere zeedieren. Het ligt er maar net aan waar je woont. Je moet je er dus niet zo druk over maken. Elkaar respecteren, daar gaat het om”.

De mens bijna goddelijk

Om zijn woorden kracht bij te zetten, leest hij me Psalm 8 voor:

“Wat is de mens, dat Gij zijner gedenkt en de zoon des mensen, dat Gij hem bezoekt? En hebt hem een weinig minder gemaakt dan de engelen (bijna goddelijk, NBG'51) en hebt hem met eer en heerlijkheid gekroond? Gij doet hem heersen over de werken Uwer handen; Gij hebt alles onder zijn voeten gezet. Schapen en ossen, die alle. Ook mede de dieren des velds. Het gevogelte des hemels, en de vissen der zee; hetgeen de paden der zeeën doorwandelt” (SV '77).

Genesis 1 en 2 | levende ziel

Ik kijk hem aan. "Wat wil je zeggen? Dat de mens, omdat hij *bijna* goddelijk is, met het dier mag doen wat hij wil? En hoezo, het dier heeft geen ziel? Nou ja, het klopt wat je zegt, maar weet je dan hoe het wel zit?" Hij knikt. Ja, natuurlijk, hij weet hoe het zit! Hij googlet op debijbel.nl naar het eerste Bijbelboek en laat me het volgende lezen:

*"En God zeide: Dat de wateren overvloedig voortbrengen een gewemel van **levende zielen**; en het gevogelte vliege boven de aarde, in het uitspansel des hemels! En God schiep de grote walvissen en **alle levende wriemelende ziel**, welke de wateren overvloedig voortbrachten naar haar aard; en alle gevleugeld gevogelte naar zijn aard. En God zag, dat het goed was. En God zeide: De aarde brenge **levende zielen** voort, naar haar aard, vee, en kruipend en wild gedierte der aarde, naar zijn aard! En het was alzo" (SV '77 I uit Genesis 1).*

Hij grinnikt. "Je denkt vast bij dieren nu aan 'zielen', hè? Haha, mis! Kijk!" Ja, ik zie het. Het Nederlands Bijbelgenootschap heeft op de eerdergenoemde site tal van correcties geplaatst. Bij 'ziel' of 'zielen' prijkt een spraakballon. Als je deze aanklikt, popt er 'leven' of 'wezens' op. Behalve bij de mens (Genesis 2:7). Daar staat '**dat de mens tot een levende ziel werd**'. Hé, daar mag het blijkbaar wel. Maar bij het dier? Nee, daar dus vreemd genoeg niet.

Een rondje langs vertalingen

Ik besluit om dit nader te bestuderen. Want de Statenvertaling (SV) volgt in de regel nauwgezet de oorspronkelijke Hebreeuwse tekst. Dus wat is hier aan de hand?

In mijn zoektocht door verschillende Bijbelvertalingen ontdek ik dat bijna geen enkele vertaling spreekt over: 'dieren als levende zielen'. De NBG '51 doet het niet noch de Willibrordvertaling (WV), de Groot Nieuws Bijbel (GNB) ook niet noch de Nieuwe Bijbelvertaling (NBV) noch de Bijbel in Gewone Taal (BGT). Dat geldt ook voor de Duitse en Engelse vertalingen met twee opmerkelijke uitzonderingen: de King James Version en The Message. En oh ja, in het Nederlandse taalgebied hebben we de schitterende Naardense Bijbel. Die doet naast de SV het meest recht aan het dier als 'bezield leven' of 'alle levende ziel'.

Na dit rondje moderne Bijbelvertalingen, ben ik hoogst benieuwd naar de Septuaginta (LXX)¹. Dit is een gezaghebbende klassieke vertaling in de geschiedenis van Israël en in die van de Kerk van alle eeuwen.

Ik ben er zo benieuwd naar, want ik vraag me af of de eerdergenoemde moderne Bijbelvertalingen daadwerkelijk een echt radicale theologische correctie toepassen op de *oorspronkelijke tekst* van het Oude of Eerste Testament. Of, en dat kan ook, dat het er oorspronkelijk gewoon niet staat.

Mijn ontdekking: OEPS!

Wat schertst mijn verbazing als ik deze verbluffende ontdekking doe:

de LXX spreekt over **'dieren als levende zielen'** en zowaar! De grondtekst, het Hebreeuws, doet dit òòk! Dat is nog eens: **"OEPS!"**

Wat nu?

Ik geloof in 'De Bijbel van kافت tot kافت waar'. Maar wat kun je er in 's hemelsnaam mee als vertalers hun antropocentrische (= de mens staat centraal) theologieën slinks (of onbewust, dat kan ook!) verpakken in de te vertalen teksten zonder dat je het doorhebt?

Daarom lees ik persoonlijk graag de grondtekst om dit soort cruciale misverstanden te voorkomen.

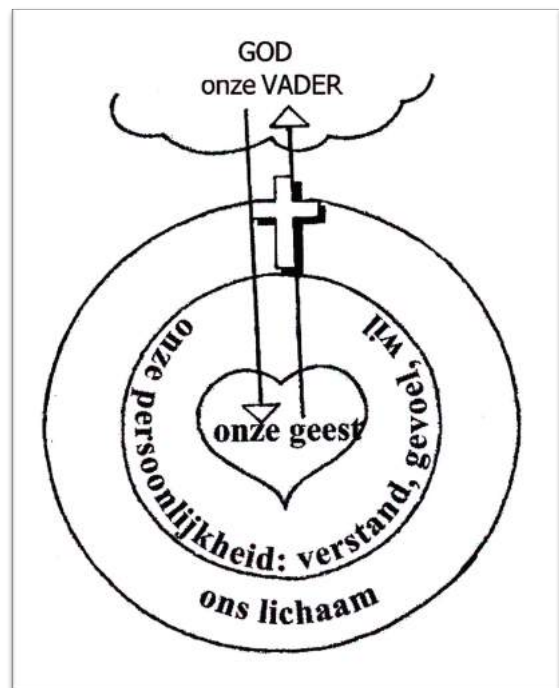

Zo ontdek ik vondsten die ik graag met je deel, zoals over het woord: nefesj (zie links | Hebreeuws). Maar eerst nog even dit.

Bestaan we echt uit fragmenten?

Toen ik als tiener naar de wekelijkse Bijbelstudie en catechisatie ging, leerde ik dat ik als mens uit verschillende delen besta. Ik vond dat best een lastige, want hoe zat dat dan precies? Waar begon wat tot waar en waar hield wat wanneer op?

Later tijdens mijn theologiestudie

leerde ik dat het typisch Grieks denken is om de mens op te delen in dit soort fragmenten. En dat het Joodse denken veel meer uitgaat van een eenheid, van holistisch geloven.

Hoe handig zo'n schema dus ook lijkt, het is en blijft m.i. een gekunstelde puzzel. Daarom nu dus terug naar het Joodse denken en het woord voor 'ziel', nefesj.

Nefesj, het Hebreeuwse woord, als een eyeopener voor compassie

Dit prachtige woord komt dus voor in Genesis 1:20, 21 en 24 (met betrekking tot dieren) en in Genesis 2:7 (met betrekking tot de mens). Het is precies hetzelfde woord! Ik lees het zo: de Schrift openbaart ons dus door de werking van de Heilige Geest dat *vanuit God de Schepper bezien* Hij Zijn schepselen zegent met dezelfde zegen, namelijk: het unieke van de nefesj. Wat weten we nu van dit woord? Ik heb wat woordstudie gedaan en dit heb ik gevonden in: *Theologisches Wörterbuch zum Alten Testament, Band V, Lieferung 5/6, pp. 531-555*

Nefesj

1. komt in **alle antieke semitische talen** voor;
2. wordt vertaald met 'ziel', maar is eerder: **'het IK' of 'het Zelf'** (ook: adem), nog duidelijker: niet 'leven', maar **'zelfverwerkelijking van het individu'** (zowel als dier, Genesis 1, en ook als mens, Genesis 2);
3. is eerder: **'Seelenkraft'** ('das Sprudeln von Persönlichkeit', 'die alle tristesse (=ellende) bannende Energie', gekoppeld aan: 'wachten op de Heer'), dan: 'ziel of persoonlijkheid' in het schema op de vorige pagina;
4. betekent: **levensvreugde, zeer sterk verlangen en vitaliteit tegen de machten van dood en doodsverlangen** en is ook vaak verbonden met **bitterheid, verbittering**, pijn, verdriet, vertwijfeling (zie de Psalmen);
5. heeft te maken met werkwoorden als **'rusten'** en **'redden'**;
6. is een wederkerend voornaamwoord => ik was **me** m.a.w.: **je bent betrokken op jezelf**, je kunt dus samenvallen **met je vreugde en met je lijden** | alles wordt **intensief ervaren**
7. heeft met hoge uitzondering te maken met je relatie *met of tot* God (**God liefhebben**), maar dat moet niet worden misverstaan! Het is namelijk zo dat je (dier en mens) een nefesj *bent* en niet dat je een nefesj hebt. Je hebt God dus niet lief *met je ziel* maar **jij als hele nefesj hebt God lief** (= liefhebben met de intensiteit van je hele zijn). En dat laatste geldt dus zowel voor elk uniek dier als elk unieke mens.

OEPS! Dat is een heel andere kijk op de zaak! Gekoppeld aan Spreuken 12:10 waar precies ditzelfde woord nefesj wordt gebruikt (De rechtvaardige kent *de nefesj* van zijn vee), slaat de christelijke vriend aan het begin van dit verhaal de plank volledig mis. Nu ja, in een ding heeft hij gelijk: het dier *heeft* geen ziel, maar daar is ook alles mee gezegd. Want het dier **is** het, net als de mens, net als jij een ik. Daarom, dier en mens, beide zijn onze compassie waard. En als de mens bijna goddelijk is, is de mens ook in staat om vol compassie 'te heersen' over al wat leeft (Psalm 8). Blijft voor mij de vraag hoe het NBG en bijbelvertalers (anders dan die van de SV en Naardense Bijbel) dit zien. Wie het weet, mag het zeggen! May God bless us all!